

VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTAOHJELMA- JA KUMPPANUUSTYÖ VUONNA 2020

Varsinais-Suomen maakuntastrategian vision mukaan Varsinais-Suomessa elämisen laatu on parasta, ja menestyvä ja hyvinvoiva maakuntaa rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella. Kumppanuus on toimintatapamme ja vaikuttamismalli. Se on enemmän kuin yhteistyötä: suunniteltua, pitkäjänteistä ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhdessä oppimista.

Voimassa olevan maakuntaohjelman 2018–2021 ja kumppanuuden työkaluna toimivat kumppanuusverkot ja niiden toiminnan kokoava Varsinais-Suomen kumppanuusfoorumi. Kumppanuusfoorumilla toimivat 10 kumppanuusverkostoa ja 3 älykkään erikoistumisen työryhmää ovat kaikille avoimia aktiivisten toimijoiden ryhmiä, jotka vievät eteenpäin yhteisiä tavoitteita ja järjestävät kumppanuustapahtumia. Verkostojen teemat ovat: avoin tieto, osaaminen ja koulutus, ympäristö, kansainvälisyys, järjestöt, kulttuuri, luonnonvarat, matkailu, merialuesuunnittelu, lääke- ja terveysteknologia, ruokaketjut, sininen kasvu, saaristo- ja maaseutuasiat sekä liikenne.

Alla olevaan listaan on kerätty tuloksia vuodelta 2020. Toimenpidekoodit ovat viittauksia Varsinais-Suomen maakuntaohjelman 2018–2021 toimenpiteisiin. ÄE = tukee älykkään erikoistumisen työtä.

Kumppanuusverkosto:	NOSTOJA TULOKSISTA VUODELTA 2020	Toteuttaa mm. toimenpiteitä
Avoimen tiedon verkosto	Digisaapas-hanke käynnistyi. Hankkeen tarkoitus on lisätä maakunnallisen virkistysdatan saatavuutta.	R3
	Selvitettiin kuntien valmiuksia liikennedatan avaamiseen	R3, V8
	Järjestettiin kolme avoimeen tietoon liittyvää tapahtumaa erilaisten datojen hyödyntämisestä.	S1, Y1, R3
	Aluetietofoorumi järjestettiin maaliskuussa. Aiheena oli tiedon arvoketju faktojen jälkeisessä ajassa.	R3, Y1
	Lounaistiedon tilastopalvelu uudistettiin.	R3
Osaaminen ja koulutus	Varsinais-Suomen Ennakointiakatemia -hanke (EAKR) päättyi 31.8.2020. Hankkeen tuloksena syntyneet osaamisprofiilit ja tulevaisuustieto löytyvät verkkosivuilta www.ennakointiakatemia.fi .	V5, V9, Y1, Y3, R4, ÄE
	Syksyn aikana valmisteltiin 10 maakunnallisen toimijan kesken ennakointiyhteistyötä jatkava kumppanuus- ja toimeenpanosopimus , joka astuu voimaan 1.1.2021 alkaen.	V5, V9, Y1, Y3, R4, ÄE
	Vuonna 2019 valmistuneeseen työelämään ohjauksen tiekarttaan liittyvän hankkeen valmistelu käynnistyi.	V5, V9, Y1, Y3, R4
Kansainvälinen foorumi	Itämerikomission meriasioiden työryhmä laati matkailuun ja siniseen talouteen liittyvät politiikkapaperit , joiden tavoitteena on tuoda Itämerikomission alueiden yhteinen kanta kuulluksi EU-strategioihin liittyen matkailun toipumiseen Covid19-kriisistä sekä EU:n tulevaan sinisen talouden strategiaan. Työryhmä järjesti 10.3. Tukholmassa matkailuseminaarin. Varsinais-Suomen toiminta Itämerikomission liikenneryhmässä käynnistyi. Varsinais-Suomi isännöi Itämerikomission vuosikokouksen 21.10.2021.	S2, ÄE
	Vapaamuotoinen kansainvälisten asioiden yhteistyöryhmä (Turun kaupunki, Centrum Balticum -säätiiö, Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimisto, Varsinais-Suomen liitto) aloitti säännölliset ajankohtaiskokoukset 2 viikon välein.	Y1, Y5, S2, ÄE
	Osana Europe Direct -toimintaa järjestettiin infotilaisuudet älykkäästä erikoistumisesta, monivuotisesta talousarviosta, Luovien alojen rahoituksesta. Lisäksi yhdessä MTK:n kanssa toteutettiin keskustelu ”Pellolta pöytään” osana Eurooppa-foorumia. Taidekilpailu ”EU ja minä” aktivoi nuoria pohtimaan Euroopan unionin merkitystä.	V1, V9, Y1, Y3, Y4, Y5, S1, ÄE
Lääke- ja terveysteknologia	Varsinais-Suomi liittyi jäseneksi älykkään erikoistumisen Personalised Medicine -kumppanuuteen .	Y1, R4, ÄE
	Lääke- ja terveysteknologiaryhmä kokoontui vuoden aikana 4 kertaa.	Y1, R4, Y4, ÄE
Järjestöfoorumi	Järjestöjaosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Se perusti myös kuusi työryhmää, jotka työskentelevät jaoston kokousten välillä.	Y2
	Järjestöfoorumi-tapahtuma järjestettiin 18.11.2020.	Y2, Y1, S1
	Varsinais-Suomen järjestöyhteistyön tiekartta päivitettiin vuosille 2021–2022.	Y2, Y1

Kulttuurifoorumi	Kulttuurifoorumi-tapahtuma järjestettiin aikaisempaa laajemmassa yhteistyössä, Kulttuuria kunnissa -verkoston kanssa 1.10.2020.	Y1, Y2, S6
	Kulttuurialoille kohdistetusta elpymisrahoituksesta jaettiin laajasti tietoa verkostolle.	Y5
	Yhdessä kuntien kanssa tehtiin palautekooste THL:lle kulttuurin TEAvisari-kyselystä , jonka tarkoitus on kehittää kyselyä, jotta se palvelisi oikeanlaisen datan keräämistä kulttuurikentältä.	S6
	Maakuntien kulttuurivastaavat olivat eduskunnan sivustovaliokunnan kuultavana helmikuussa.	Y1
	Haettiin OKM:ltä alueellista kehittämistehtävää erittäin laajassa yhteistyössä maakunnan toimijoiden kesken.	S6
	Kulttuuristrategian päivitystyö käynnistyi.	Y1, Y2
Luonnonvarafoorumi	Vaihemaakuntakaavan osalta järjestettiin kaikille avoin webinaari nähtävillä olo -vaiheessa.	Y6
	Maa- ja metsätalousministeriön kanssa järjestettiin yhdessä biotalousstrategian alueellinen webinaari 1.12.2020	Y6, R1
	Alueellisen metsäkeskuksen kanssa järjestettiin Puhutaan metsästä -tilaisuus 25.2.2020.	Y6, R1
	CIRCWASTE-hankeessa julkaistiin kaksi ajankohtaisselvitystä (Kiertotalouden potentiaali rakentamisessa, Proteiinikasvien viljelyn ja jalostuksen potentiaali Lounais-Suomessa) ja aktivoitiin webinaarien myötä aihepiireihin liittyvää keskustelua.	R1, V9, R6
	CIRCVOL-hankeessa järjestettiin syyskuussa happamien sulfaattimaiden tunnistamisen -maastotyöpaja sekä maaperän rakennettavuus -webinaari. Lisäksi järjestettiin maarakentamisen työpaja tammikuussa, maarakentamisen päästöläskennän työpaja kesäkuussa ja betonimurskeen hyödyntäminen -koulutus.	Y1, Y6, R1
Matkailufoorumi	Maakunnallisen matkailulinkeon kehittämisen tiekarttatyön osana järjestettiin 2 laajaa avointa työpajaa ja 4 pienempää, ydinkehittäjäjoukon työpajaa. Tiekartta valmistuu vuonna 2021.	Y1, S1, S6
	Matkailutoimijat järjestivät vuoden aikana useita koronapandemiaan ja elpymiseen liittyviä tilaisuuksia .	Y1, S1, S6
	Teemoista esillä on saaristo , mutta myös kansallispuistot, luonnonpuistot ja virkistysalueet.	Y1, S1, S6
	Varsinais-Suomessa käynnistyi kaksi hanketta TEM-matkailuhankehan tuloksena , painopisteinä mm. digitaalisen kaupan ja kestävä matkailun kehittäminen	Y1, S1, S6
Merialuesuunnittelu	Suomen ensimmäinen merialuesuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin. Suunnitelma on kahdeksan maakunnan, ympäristöministeriön ja Ahvenanmaan maakunnan yhteinen ponnistus ja laaja kolmen vuoden yhteistyöprosessi, jonka toteuttamiseksi luotiin aivan uudenlainen yhteisluomisen tila ja rakenteet.	Y7, Y1
Sinisen kasvun verkosto	Alueella käynnistyi valmistelu Fraunhofer-instituutin kanssa rakennettavasta yhteistyöstä ja instituutin toiminnan levittämisestä Turun seudulle.	S2, ÄE
	Merialan asiantuntijaryhmä kartoitti mahdollista yhteistyötä Euroopan unionin älykkään erikoistumisen kumppanuuksien kanssa (Efficient and Sustainable Manufacturing). Lisäksi asiantuntijaryhmä käynnisti säännölliset infot ja yhteistyön Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston kanssa sinisen kasvun rahoitusmahdollisuuksista.	V2, S2, Y5, ÄE
	Suomen meriklusterin ja Turun telakan aluetaloudelliset vaikutukset -selvityksen tulokset julkistettiin tammikuussa.	S2, ÄE
	Itämeri.fi -sivut julkistettiin keväällä.	S1
	European Maritime Hotspots -hanke sai rahoituksen EMKR:stä ja käynnistyi Turun AMK:n vetämänä.	Y5, S2, ÄE
	Osana merialuesuunnitelmaa toteutettiin Sininen kasvu -skenaariot .	Y7, ÄE
	MEROS-hanke , meriklusterin osaamiskeskittymät, päättyi ja tarjosi syötteitä oppilaitoksien suuntaan.	Y3, ÄE
	Turun yliopiston vetämä ECOPRODIGI-hanke , joka keskittyi digitalisaation ja ekologisuuden kehittämiseen meriteollisuudessa, päättyi.	S2, ÄE
Liikenne	Tunnin junan suunnittelua edistettiin hanke- ja yhteistyöryhmissä kaikilla kolmella rataosuudella. Espoo-Salo -oikoradan yleissuunnitelma valmistui, Salo-Kupittaa ja Kupittaa-Turku -osuuksien kaksoisraiteen ratasuunnittelu ja Turun ratapihan suunnittelu etenivät suunnitellusti. Lisäksi Helsinki-Turku -hankekokonaisuuden ympäristövaikutusten arviointiprosessi saatiin lähes valmiiksi. Tunnin junan hankeyhtiö perustettiin ja Tunnin junan rakentamisen aloittamisesta sovittiin MAL-sopimusten osana.	S3
	Varsinais-Suomen ja Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmien päivitystyö valmistui ja Turun kaupunkiseudun MAL-sopimus solmittiin. Liikennejärjestelmäsuunnitelmien päivitys tehtiin laajassa yhteistyössä virallisten ohjaus- ja työryhmien lisäksi mm. seutukunnittaisissa Tulevaisuuden liikenteen iltakouluissa. Suunnitelmat julkaistiin lokakuun liikennejärjestelmäsuunnitelmien julkaisuwebinaarissa.	V8, Y6, S1, S2, S3
	Etelä-Suomen liikennestrategia laadittiin neljän maakunnan yhteistyössä.	Y1, Y6

	Varsinais-Suomen ja Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön ja kaavoituksen yhteistyöryhmät uudelleenorganisointiin siten, että maankäytön ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyö on tehokkaampaa.	Y6, Y1
	Osana Eurooppa-foorumia järjestettiin Maata pitkin matkustaen – Turku porttina Eurooppaan -tilaisuus .	S3, S2
Ruoka	Ruokakehittäjien verkoston toiminta käynnistyi. Verkosto kokoontui vuoden aikana aktiivisesti ja ruokaketjun kärkien toimintaa muotoiltiin yhteiskehittäen. Toimintaa koordinoi FoodTech Platform ja se jakaantuu kuuteen kärkiteemaan: uudet, ilmastokestävät viljelykasvit, kiertotalousratkaisut, mittaaminen & datan hyödyntäminen, lyhyet ketjut, alustatalous ja uudet liiketoimintamallit, kalatalous, ja ruokamatkailu & ravintolat.	V9, Y1, R1, ÄE
	Kartoitettiin kansainvälisiä verkostoja ja päätettiin hakeutua mukaan ERIAFF-verkostoon (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry).	V9, Y1, R1, ÄE
Ympäristö ja ilmasto	Canemure-hankkeessa (EULife) , liittyen MYR ilmastovastuujoukon ohjaamaan ilmastotiekartan valmistelutyöhön järjestettiin webinaarisarja ja julkinen kommentointikysely . Valmistelussa olivat sektorien energia, liikenne ja maatalous päästövähennystavoitteet ja toimenpiteet.	Y1, R1
	Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöohjelma päivitettiin KULTU-ryhmän ohjaamana, ja julkaistiin ympäristönyt.fi-palvelussa.	V7, S6
	Freshabit-hankkeessa (EULife) Kiskonjoella kartoitettu jokihehkimispukoiden esiintymää, suunniteltu kalateiden rakentamista, valmisteltu luonnonsuojelualueiden perustamista, kunnostettu Latokartanonkosken luontopolkuja.	V1, S6
	KIPSI-hankkeessa ravinne- ja kiintoainevalumien vähentämiseksi kipsikäsittelyä haettiin noin 10 500 peltotehtaalle, josta noin 9 000 hehtaaria on levitetty.	V1, R1
Saaristo ja maaseutu	Saaristomatkojen aluetaloudellisten vaikutusten ja saariston liikennemäärien selvitystyöt käynnistyivät.	S6
	Saaristoyhteistyön osalta panostetaan Itämeren portti -ajatteluun : Tukholma – Ahvenanmaa – Turku – Uusimaa.	S6, S2
	MYR maaseutuajoston työskentelyssä keskustellaan maaseudusta kokonaisuutena.	V9
Kumppanuusfoorumi	Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ valmistelu käynnistyi yhdessä kumppanuusverkostojen kanssa.	Y1
	Kumppanuusfoorumi-tapahtuma järjestettiin 26.11.2020 temalla "Varsinais-Suomen tulevaisuuskuva".	Y1
	Kumppanuusfoorumin verkkosivuille avattiin tapahtumakalenteri .	Y1, S1
Muu VS liiton työ	Suomen kestävän kasvun ohjelman (EU:n elpymispaketin RRF-väline) valmistelusta järjestettiin maakunnallinen kuuleminen Turussa. Elpymis- ja palautumistukivälineen painotuksia ja rahoitusesityksiä suunniteltiin yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.	Y5, Y1
	Varsinais-Suomen kansanedustajaryhmä kokoontui useasti alueellisen koronatilannekuvan päivittämiseksi yhdessä maakunnan toimijoiden kanssa.	Y1
	Vaikuttajakoulun viides vuosikurssi käynnistyi syksyllä.	V3
	Hallinnoitiin työ- ja elinkeinoministeriön matkailun kehittämisrahoitushaku (Matkailuelinkeinon elpymistä edistävien kehittämishankkeiden rahoitus), jonka kautta koko maahan saatiin 4 MEUR, josta Etelä- ja Länsi-Suomeen 2 MEUR. Varsinais-Suomeen saatiin kaksi hanketta, jotka käsittelevät kestävän matkailun kehittämistä, tiedolla johtamisen edistämistä ja digitaalista matkailutuotteistamista.	Y5
	Varsinais-Suomen liiton organisaatiostrategiatyön osana toteutettiin kumppanuustyötä tukevia selvityksiä ja uudistuksia, kuten sidosryhmäanalyysi, verkkosivu-uudistus ja useita viestintää liittyviä koulutuksia.	Y1
	Varsinais-Suomen liiton Saaristomeri-työryhmä käynnisti toimintansa. Sen tarkoitus on koota liiton sisäistä osaamista ja ja työskentelyä eri näkökulmista. Lisäksi tuettiin Ainutlaatuinen Saaristomeri -kampanjaa, jonka osana valmistui "Saaristomerin Sininen Kirja".	Y1, S6, V1
Muu Valonian työ	Varsinais-Suomen kunnat tarttuivat aktiivisesti luonnon monimuotoisuuden edistämiseen , ja Kunta-Helmi ohjelmasta saatiin resursseja kymmenien luontokohteiden kunnostamiseen ja osallistumisen edistämiseen.	V1
	Panostettiin käyttäjävälillisten sähköisten työkalujen tuottamiseen. Esimerkkejä työkaluista ovat, Kestävän liikkumisen ratkaisupaletti kunnille ja työnantajille, Energjaviisas koululainen -materiaalipaketti, Osallistavan kaupunkisuunnittelun käsikirja, Kestävää menoa! – viisaan liikkumisen oppimateriaali 3–6-luokille, Julkisten rakennusten energia- ja olosuhdedatan visualisointipaja ja Katsaus päästökompensaatiopalveluihin.	V1, V7, R1, Y6, V8
	Kunnat ryhtyivät yhteisellä markkinavuoropuhelulla ennakoimaan puhtaiden ajoneuvojen direktiivin toimeenpanoa Varsinais-Suomessa.	V8, R2
	Valonian ohjelmakausi 2015–2020 päättyi. Laadittiin uusi ohjelma vuoteen 2030 , johon 25 kuntaa sitoutui.	Y1, R1
	Osana kalatalouden ympäristöohjelmaa käynnistettiin kaikille avoin Virtavesikunnostuskurssi , jonka koulutuksiin on osallistunut satoja henkilöitä ja jonka luennot ja tallenteet ovat hyödynnettävissä myös jatkossa.	V1, V7

Hyvänä esimerkkinä vapaaehtoisesta luonnonhoidon laaja-alaisesta yhteistyöstä syntyi Hyppäränharjun METSO-yhteisöimintaverkosto .	Y1
Syksyn aikana toteutettiin neljän ilmastoweinarin sarja , kysely sekä some-kampanja, jolla tuotiin ilmastotiekarttatyötä paremmin laajan yleisön tietoisuuteen.	Y1, S1, R1

Lisätietoja:

erikoissuunnittelija Salla-Maria Lauttamäki, Varsinais-Suomen liitto, p. 040 520 0761, salla-maria.lauttamaki@varsinais-suomi.fi

sekä Varsinais-Suomen liiton ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen asiantuntijat:

- avoimen tiedon verkosto: Antti Vasanen
- osaaminen ja koulutus: Esa Höglblom
- kansainväliset asiat: Sonja Palhus
- lääke- ja terveysteknologia: Salla-Maria Lauttamäki, Petteri Partanen
- järjestöt: Salla-Maria Lauttamäki
- kulttuuri: Katri Koivisto
- matkailu: Esa Höglblom
- merialuesuunnittelu: Timo Juvonen
- sininen kasvu: Petteri Partanen
- liikenne: Noora Mäki-Arvela
- ruoka: Riikka Leskinen
- ympäristö: Nina Myllykoski ja Merja Haliseva-Soila, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- saaristo ja maaseutu: Sami Heinonen
- muu VS liiton työ: Salla-Maria Lauttamäki
- muu Valonian työ: Riikka Leskinen